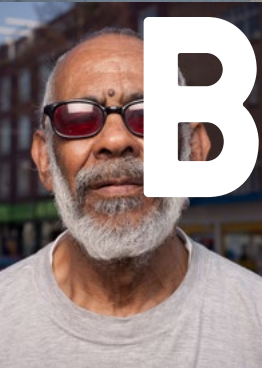

JAAAR IN BEEELD 2018

TROOPEEN
MUSUM
AMSTERDAM

AFFRIKA
MUSUM
BIJ NIJMEGEN

MUSUM
VOOLKUNNDE
LEIDEN

De burgemeester van Leiden, Henri Lenferink, en de ambassadeur van Japan, Z.E. de heer Hiroshi Inomata, onthullen het kamerscherf van Keiga Kawahara. Deze aankoop vormt het sleutelstuk van de Japancollectie.

2018 IN CIJFERS

WE BLIJVEN GROEIEN

Een rij cijfers om trots op te zijn; niet in de laatste plaats op de hoge waarderingcijfers die we van onze bezoekers ontvangen.

423.447

bezoekers voor het Tropenmuseum, Afrika Museum en Museum Volkenkunde. Het op twee na hoogste bezoekersaantal ooit voor de musea samen

150

publieksprogramma's aangeboden

1981

nieuwe objecten in de collectie opgenomen

54.000

leerlingen ontvangen in de drie musea

530

objecten uitgeleend t.b.v. tentoonstellingen in andere musea

8.9

is het gemiddelde waarderingcijfer dat het Tropenmuseum Junior krijgt van de bezoekers

Zowel voor primair onderwijs als voortgezet onderwijs bieden wij de keuze uit bijna 100 programma's. Het gemiddelde waarderingcijfer voor onze onderwijsprogramma's is een 8,3.

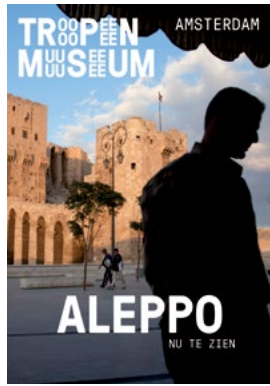
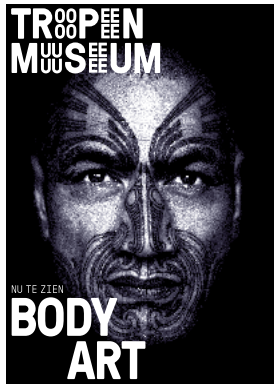
De tentoonstelling Sieraden in Museum Volkenkunde is met een 8,3 als rapportcijfer zeer goed ontvangen door het publiek. Daarna is de tentoonstelling in het Afrika Museum te zien. Met dit unieke model van reizende tentoonstellingen bereiken we een groter publiek.

TENTOON- STELLINGEN

20 TENTOONSTELLINGEN,
ONTELBARE VERHALEN
OVER MENSEN

Van grote publiekstrekking tot kleine expo's voor de liefhebber: de diversiteit in onze tentoonstellingen toont een open blik op de wereld en nodigt de bezoeker uit na te denken over wereldburgerschap. Publieksonderzoek wijst uit dat we dit jaar veel nieuwe bezoekers ontvangen. Het gaat hier om mensen die nog niet eerder onze musea bezochten.

AFROTOPIA

MICHAEL MCGRATH CURATOR

Met de tentoonstelling Afrotopia in het Afrika Museum is voor de eerste keer in de geschiedenis van de Foto-biënnale uit Bamako, Mali, een tentoonstelling van de biënnale in Europa te zien. Een inblik in hedendaags Afrika.

Zowel het Afrika Museum als Museum Volkenkunde hebben een World Press Photo tentoonstelling in huis.

Na het succes in Museum Volkenkunde reist Cool Japan door naar het Tropenmuseum. De tentoonstelling wordt met een flinke klap op een houten vat sake geopend door de nieuwe wethouder van Cultuur van Amsterdam, Touria Meliani.

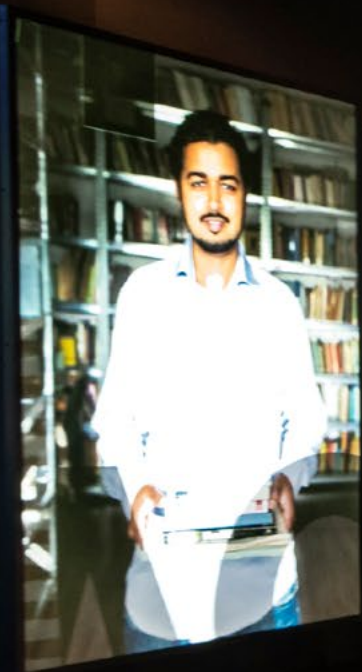

De tentoonstelling Bali - Welcome to Paradise - in Museum Volkenkunde laat zowel de culturele schoonheid als de schaduwzijde van dit bijzondere eiland zien.

Ziezo Marokko neemt kinderen mee op reis dwars door Marokko en is hard op weg om de meest succesvolle tentoonstelling van Tropenmuseum Junior ooit te worden.

What are you
fighting for?

Wanneer
is cultuur
van jou?
When is
culture
yours?

Things That Matter is een mijlpaal in de vernieuwing van het Tropenmuseum. Het museum laat de geografische indeling in de vaste opstelling los en verlegt de focus naar universele thema's die mensen wereldwijd verbinden.

PRO- GRAMMA'S

UITDAGEN TOT EEN OPEN BLIK

Onze publieksprogramma's zijn meer dan kennisoverdracht; we stimuleren nieuwsgierigheid, empathie en cultureel (zelf)bewustzijn. Bezoekers ervaren hoe mensen wereldwijd verbonden zijn. Ook dit jaar bezoekt een divers publiek ons aanbod aan programma's. Daar zijn we trots op.

TROPENMUSEUM

FASHION CITIES AFRICA: SHOW IT! LAGOS
21 januari

FASHION CITIES AFRICA: MIX IT! CASABLANCA
18 maart

FASHION CITIES AFRICA: SWAP IT! NAIROBI
5 april

VRIJHEIDSONTBIJT
5 mei

MUSEUMNACHT
3 november

KINDERMUSEUMNACHT ZIEZO MAROKKO
10 november

AFRIKA MUSEUM

AFRICA NOW FESTIVAL
10 mei

CAMP THE NIGHT
7 juli

LICHTAVONDEN
21, 22 en 23 december

10° EDITIE KETI KOTI FESTIVAL
23 juni

MUSEUM VOLKENKUNDE

SIERADEN SPECIAL
2 april

MUSEUMNACHT
2 juni

MAORI WEEKEND
5 en 6 mei

BALI WEEKEND
17 en 18 november

WERELDFAIR
21 mei

BUITEN DE MUREN

Ook buiten de museummuren zijn wij actief: je komt ons tegen tijdens de Nijmeegse Kunstnacht; we organiseren in Amsterdam de Javastraat Foodtour, Ketitalks in het Oosterpark en bezoeken scholen door het hele land met de Ziezo Marokko bus.

Tijdens de zomervakantie ontdekken kinderen acht cultuurgebieden in Museum Volkenkunde: een reis rond de wereld in 80 minuten.

Het Africa Now Festival in het Afrika Museum geeft ieder jaar op Hemelvaartsdag een nieuwe blik op hedendaags Afrika. Met een gevarieerd programma van live muziek, kunst, cultuur en een markt met Afrikaanse producten.

Het educatieve paviljoen 'Feest! Wereldwijd' in het Tropenmuseum is ontstaan in samenwerking met Museum Catherijneconvent.

De eerste editie van de lichtavonden in het Afrika Museum is een succes. Het buitenmuseum is verlicht met lichteffecten en projecties en in de huizen worden verhalen verteld over Anansi.

Show it Lagos! is een event dat aansluit bij de tentoonstelling Fashion Cities Africa in het Tropenmuseum. Centraal staat de vraag 'Hoe divers is glamour?'. Waar komt de behoefte om onszelf op te doffen vandaan en hoe verhoudt zich dit tot het stereotype dat Afrika geen luxe kent?

Tijdens het Bali weekend in Museum Volkenkunde zijn er tal van creatieve workshops en activiteiten te volgen in het Wereldlab.

In het Afrika Museum ontdekken bezoekers tijdens het zomerprogramma hoe je met natuurlijke materialen kunt bouwen en verven. Jong en oud bouwen mee aan een meterslange muur van leem en versieren deze met Afrikaanse patronen. Bij kinderen is een duik in het leembad natuurlijk populair.

KENNIS- DELING

LEREN IS DELEN

Ieder jaar proberen wij zoveel mogelijk onze kennis en kunde te delen en tegelijkertijd van anderen te leren. Onder andere door het Research Center for Material Culture, ons instituut voor collectiegerelateerd maatschappelijk onderzoek. Met onze collectie als vruchtbare bron op onderzoeksgebied.

Het Research Center for Material Culture realiseert en/of begeleidt

5

publicaties

37

evenementen

6

fellows

4.000

bezoekers

3

junior fellows

5

internationale projecten

Het team van conservatoren begeleidt en/of realiseert onderzoek in het kader van

10

nieuwe tentoonstellingen

45

internationale bijeenkomsten (lezingen, symposia, conferenties, comités of expert netwerken)

3

nieuwe semi-permanente opstellingen

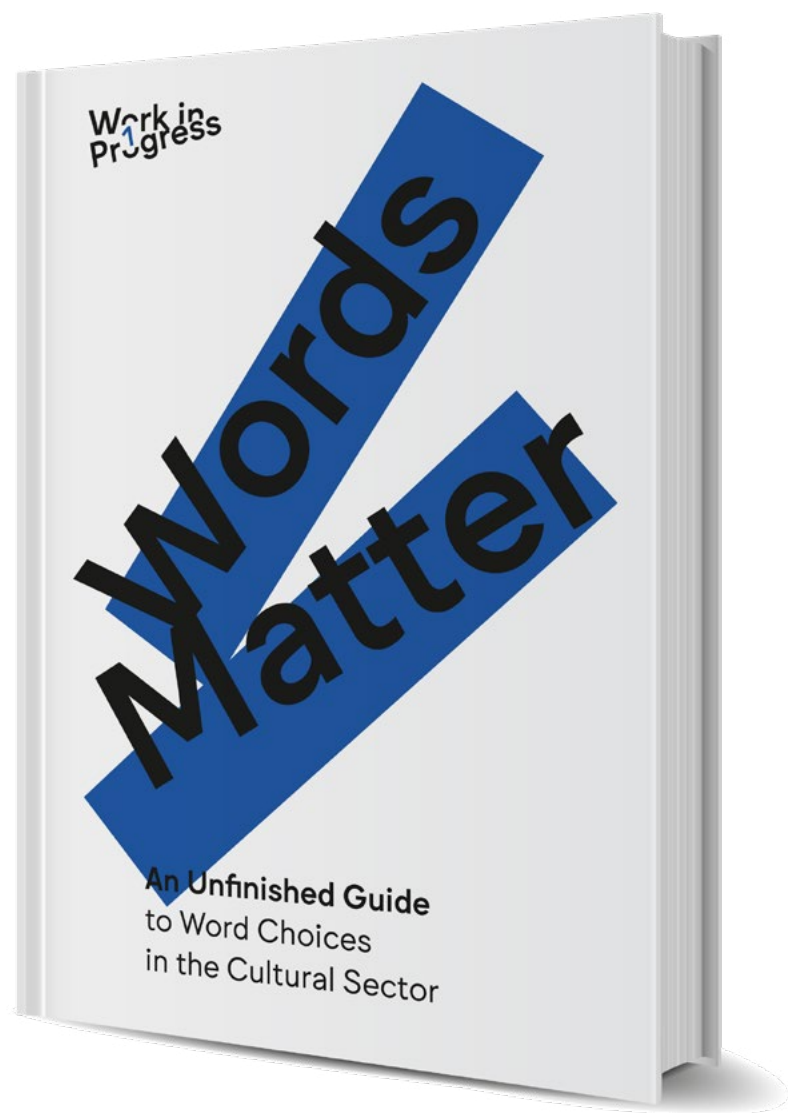
21

stagiaires, (senior) research associates en werkervaring-studenten samen met het Research Center for Material Culture

17

wetenschappelijke publicaties

en ontvangt wekelijks internationale delegaties

Met de publicatie Words Matter dragen we bij aan de dialoog over het koloniale woordgebruik in de museumwereld en sluiten we aan bij het maatschappelijke debat over de vraag of bepaalde woorden nog wel van deze tijd zijn. De publicatie belicht dat de beschrijving van een object soms net zoveel betekenis heeft als het object zelf. Dit kan helpen om beter te begrijpen waarom een woord dat voor de een geen lading heeft, bij de ander juist gevoelig ligt. Words Matter biedt inzicht en alternatieven.

Op 6 juni presenteert het Research Center for Material Culture een seminar in Museum Volkenkunde naar aanleiding van de ontzaming van de collectie van Museum Nusantara. In 2013 sloot Museum Nusantara in Delft haar deuren waardoor 18.000 voorwerpen een nieuw thuis moesten vinden. In opdracht van de Gemeente Delft speelden wij een belangrijke rol in dit ontzamelproces. Tijdens het seminar wordt het ontzamelproces besproken en daarbij kritisch gekeken naar de gevolgde procedures en de politieke en ethische kwesties die bij het herbestemmen van de collectie een rol spelen.

Diverse media schrijven uitgebreid over de eerste publicatie van Words Matter.

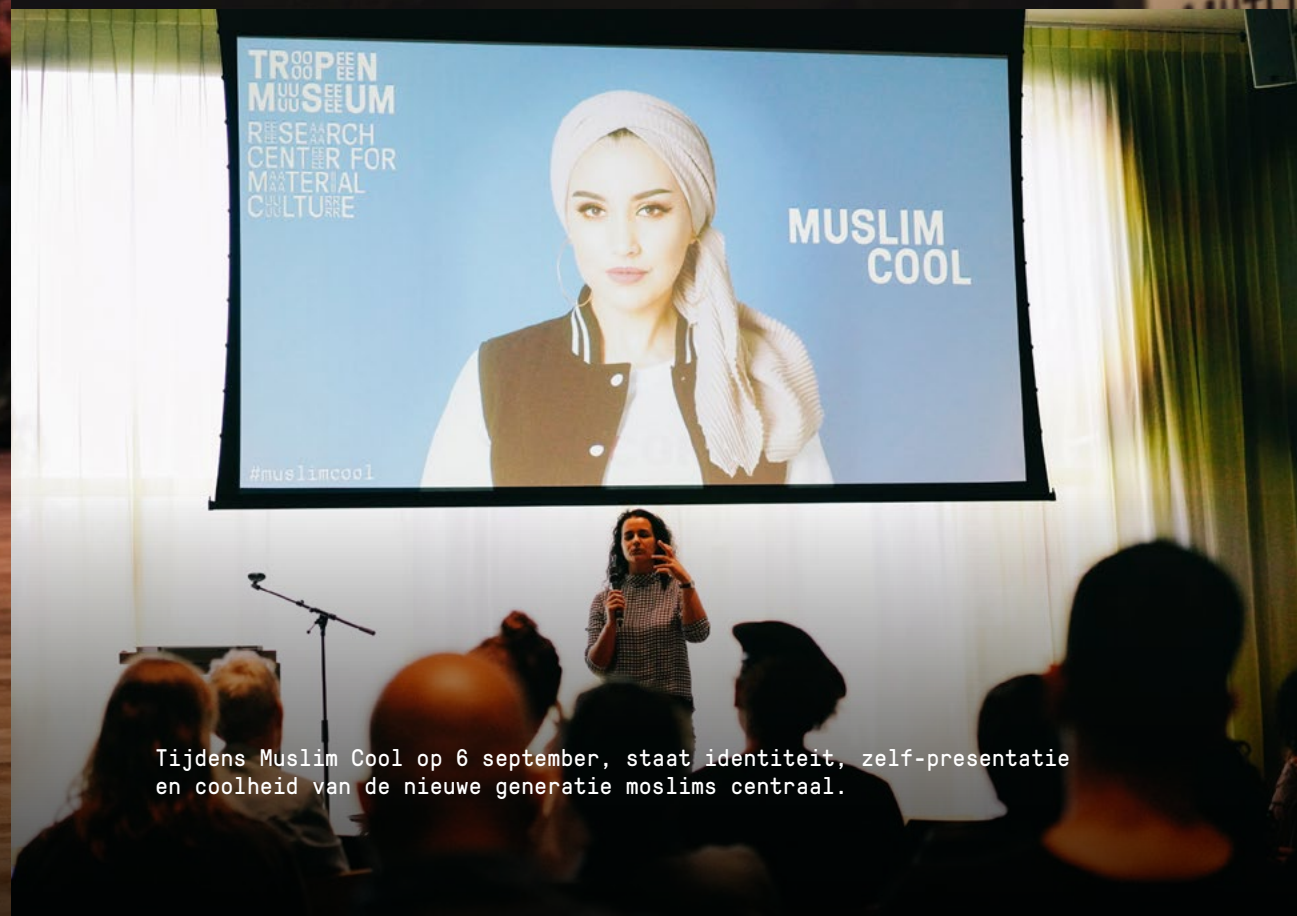

Fashion Fest laat uiteenlopende perspectieven op mode, kunst en design zien.

De 8e Gerbrandslezing wordt gegeven door Professor Ariella Azoulay. Haar concept en benadering van *Potential History* hebben verstrekkende gevolgen voor onder meer fotografieonderzoek.

Tijdens Muslim Cool op 6 september, staat identiteit, zelf-presentatie en coolheid van de nieuwe generatie moslims centraal.

Op 13 mei is Angela Davis, de spraakmakende Amerikaanse feministische filosoof, schrijver en activist, te gast tijdens de public dialogue Radical Solidarity & Intergenerational Coalitions.

SAMEN- WERKINGEN

**GEZAMENLIJK MAKEN
WE IMPACT OP BASIS
VAN GEDEELDE
MAATSCHAPPELIJKE
BETROKKENHEID**

Met onze partners bundelen we krachten om elkaar te versterken: inhoudelijk, in merkkracht en financieel. Van een verregaande samenwerking zoals met het Wereldmuseum in Rotterdam, tot een jaarlijks multilateraal overleg zoals de Benin Dialogue: samenwerken is verbinden.

Tijdens Museumnacht010 geniet het Rotterdamse publiek van het gevarieerde aanbod aan activiteiten.

Achter de schermen wordt hard gewerkt aan een compleet vernieuwd Wereldmuseum. Na een grote interne verbouwing opent medio 2019 een geheel nieuwe kindertentoonstelling. Daarna volgt de vaste opstelling, waarin de indrukwekkende Rotterdamse collectie centraal zal staan.

Op initiatief van chefkok Nathan Meyer herbergt het Wereldmuseum het maandelijkse event Smells good in the Hood. Foodies uit Rotterdam en omstreken weten het museum te vinden voor hun maandelijkse portie soulfood, live muziek en spoken word.

De samenwerking met het nieuw geopende Hotel Jakarta leidt tot een kleine tentoonstelling in de lobby met verschillende kunstwerken uit onze gerenommeerde Liefkes collectie.

Missiepartner Oikocredit draagt bij aan wereldburgerschap door sociale investeringen met microkredieten. Met tentoonstellingen, wetenschappelijk onderzoek en educatie dragen onze musea bij aan wereldburgerschap.

In BITTER Chocolate Stories vertellen zes kindarbeiders hun verhaal over het leven op cacaoplantages. Deze tentoonstelling in het Tropenmuseum is ontwikkeld in samenwerking met de nieuwe missiepartner Tony's Chocoloney.

BENIN DIALOGUE 2018

In oktober is Museum Volkenkunde het toneel voor de zogenaamde Benin Dialogue. Een jaarlijks multi-lateraal overleg dat vertegenwoordigers van musea uit Duitsland, het Verenigd Koninkrijk, Oostenrijk, Nederland en Zweden en koninklijke, regionale en nationale vertegenwoordigers van overheden en musea in Nigeria samenbrengt. Een van de centrale doelen is samen te werken bij de ontwikkeling van een museum in Benin City, waar wisselende objecten uit Benin van een consortium van Europese musea worden tentoongesteld. Dit alles in samenwerking met de Edo State Government en het Hof van Benin, ondersteund door de National Commission for Museums and Monuments (NCMM) van Nigeria.

Als gastheer van de 2018-vergadering zorgen wij voor de praktische organisatie en het leiden van deze internationale bijeenkomst. Onze zorgvuldige inhoudelijke voorbereiding levert concrete resultaten op. De partijen committeren zich tot het in bruikleen geven van objecten inclusief iconische stukken uit de Benin collectie, die volgens een roterend schema gewisseld kunnen worden. Daarnaast is er een stuurgroep opgericht en staat er een volgend overleg in 2019 gepland, ditmaal in Benin City. Significante stappen voorwaarts om het gezamenlijke doel te bereiken.

Directeur Stijn Schoonderwoerd in gesprek met Prins Gregory Akenzua van The Royal Court of Benin in Museum Volkenkunde tijdens een uitzending van Nieuwsuur met betrekking tot de Benin Dialogue.

Directeur Stijn Schoonderwoerd en Paul Dirkse, wethouder Onderwijs, Sport en Duurzaamheid in Leiden, onthullen de plaatsing van de eerste parkpoort die de Singelparkroute markeert. Een samenwerkingsverband met Stichting Vrienden van het Singelpark.

De partners van Modemuze werken samen om mode- en kostuumcollecties en kennis over mode bij elkaar te brengen, zowel online als tijdens evenementen.

Tijdens de samenwerking met Imagine IC stond de vraag centraal: 'Wanneer voel jij je thuis?'. De Fanti kano uit onze collectie krijgt tijdelijk een prominente plek in de Openbare Bibliotheek van Amsterdam Zuid-Oost.

Ook internationaal wordt er veelvuldig samengewerkt. Onder andere met onze tentoonstelling Wereld vol Veren die in het Wereldculturen Museum in Göteborg, Zweden, opent.

STERKER EN BETER

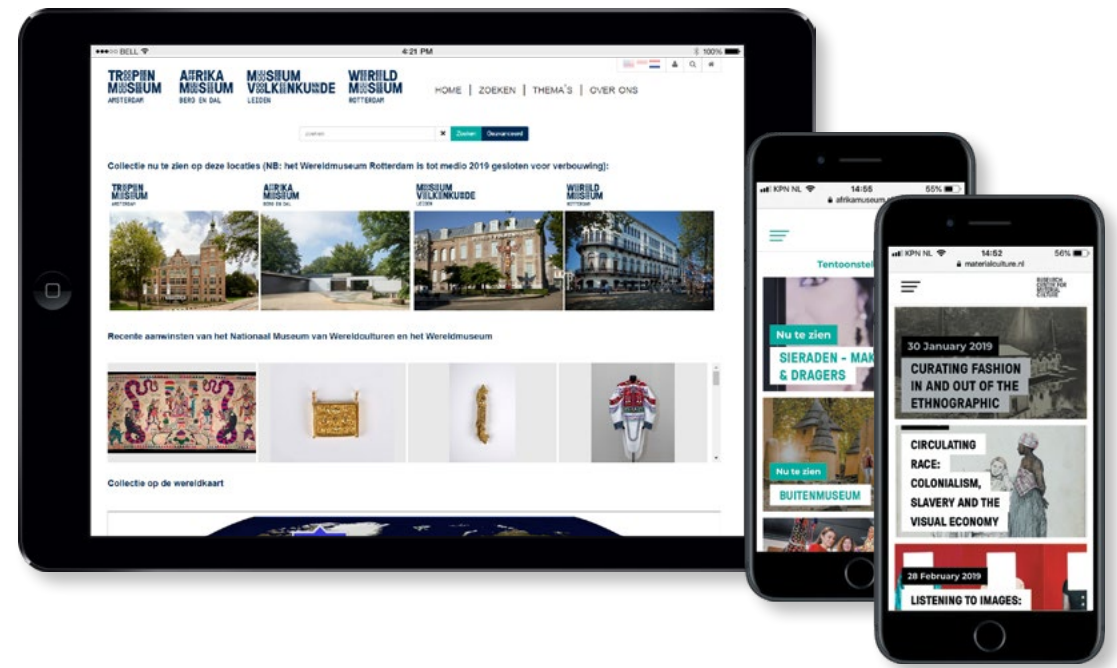
**IN OMGEVING, ONLINE
PRESENCE, COLLECTIE
EN MEDERWERKERS**

Zowel aan de buiten- als aan de binnenkant blijven wij onze organisatie verbeteren. Zo is er dit jaar intern verbouwd, zijn zalen opnieuw ingericht, is er verder gewerkt aan het openbaar maken van de collectie en hebben we veel nieuwe collega's mogen verwelkomen.

Met de aankoop van het Keiga kamerscherm haalt het museum het sleutelstuk van de Japancollectie, en specifiek de Keiga-collectie die met ruim 500 objecten de grootste ter wereld is, in huis. Na volledige restauratie zal het topstuk een centrale plaats krijgen in Museum Volkenkunde.

De nieuwe websites van het Research Center for Material Culture en de musea zijn nu ook goed beschikbaar op mobile devices. Daarnaast is de collectiewebsite geoptimaliseerd en gebruiksvriendelijker gemaakt voor een breder publiek.

Met het versterken van het conservatorenteam geeft het museum vorm aan een nieuwe invulling van onderzoeksgebieden. Het team is onder andere aangevuld met conservatoren op het gebied van koloniale geschiedenis, globalisering en fotografie.

NOS

THINGS THAT MATTER

Het NOS Journaal besteedt aandacht aan de universele thema's die wij behandelen in de vernieuwde vaste opstelling Things That Matter in het Tropenmuseum.

In de lichthal van het Tropenmuseum worden 12 bisjpalen uit Papoea-Nieuw-Guinea gerestaureerd onder toezicht van het publiek. Na restauratie worden de bisjpalen terug geplaatst op hun prominente plek in de lichthal.

Met meer dan 5000 bezoekers uit het hele land is de jubileumeditie van het Ketikoti Festival in het Afrika Museum een groot succes.

BEDANKT!

STICHTING NATIONAAL
MUSEUM VAN WERELD-
CULTUREN BEDANKT

alle bezoekers, vrienden,
subsidiënten, partners,
sponsors, fondsen,
bruikleengevers, schenkers
en steungevers voor een
prachtig jaar.

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap

Gemeente Rotterdam

BankGiroLoterij

VSBfonds
iedereen doet mee

provincie
Gelderland

Museum
Catharijne
Convent

AMQ
FONDS

TEFAF

Vereniging
Rembrandt

ZABAWAS

Wij hebben getracht alle rechthebbenden van het gebruikte beeldmateriaal te achterhalen. Denkt u aanspraak te maken op onbesproken rechten, dan verzoeken wij u contact met ons op te nemen.

**TROOP EEN
MUSEUM**
AMSTERDAM

**AFRIKA
MUSEUM**
BIJ NIJMEGEN

**MUSEUM
VOOR DE
VOLKSKUNDE**
LEIDEN